

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ציווי ראשון לכל הציוויים

גודל הנחיצות וההכרח לקיים את
הבקשה נפשית למנות "עשה לך רב"

גליון מח

שנה יד

יוצא לאור על-ידי ועד 'חיילי בית דוד'

770 איסטערן פארקוויי - ברוקלין, נ.י.

ליהודי יש כח לעורר את עצמו
ולעורר יהודים אחרים, ובעיקר לעורר
כביכול את הקב"ה - ש"בואו ונחשוב
חשבוננו של עולם": לפי כל החשבונות
(שהקב"ה הראה בתורתו ובהניסים
שהוא עושה בעולם) הי' צריך הקב"ה
כבר מזמן להביא את הגאולה האמיתית
והשלימה ע"י משיח צדקנו (כנ"ל),
ובפרט בשנה זו, שלפי כל החשבונות
והסימנים היא ה"שנה שמלך המשיח
נגלה בו" (כמדובר כמ"פ בחדשים
האחרונים).

(דבר מלכות, ש"פ עקב ה'תנשא)

נערך ע"י:

ועד חיילי בית דוד

בית משיח, בית חיינו

770 איסטערן פארקווי, ברוקלין נ.י.

להערות ותיקונים, או להצטרפות לרשימת

הדיוור בדוא"ל:

vaad770@gmail.com

ב"ה

אל אחינו אנ"ש והתמימים יחיו,
שלום וברכה!

לקראת ש"פ עקב הננו להוציא לאור את הקובץ "ציווי ראשון לכל הציוויים" ובו
ליקוטים משיחות כ"ק אד"ש מה"מ וכ"ק אדמו"ר הרי"צ אודות מעלתו של המשפיע
החסידי וחובת קיום הוראת המשנה "עשה לך רב".

מאז ומעולם היה המשפיע אבן יסוד בדרכי החסידות, וכאשר מתעוררת שאלה
בעבודת ה', יודע החסיד כי לפתרונה יגיע ביחד עם המשפיע החסידי הבקיא בדרכי
החסידות והנהגותיה.

כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ כותב (אגרות-קודש כרך ד, עמ' צה): "כשאנו מסתכלים
בהנהגת והדרכת קודש-הקודשים הוד כ"ק רבנו הזקן . . . רואים אנו, כי לכל לראש
הנה ראשית עבודת הקודש בעבודת התעמולה הייתה לבחור באחד החסידים ולמנותו
למדריך ומנהיג של עדת החסידים במקום ההוא, ועל פיו היו כל ענייני החסידים בין
איש לרעהו".

לפני שלושים שנה יצא כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במבצע "עשה לך רב"
בו דרש שכל חסיד ימנה לעצמו משפיע איתו יתייעץ בכל עניניו.

אופן התביעה הנחרצת בה דרש הרבי את מילוי הוראה זו מראה על חשיבותה ועל
מרכזיותה בהתקשרותו של כל חסיד, וכמסופר על א' החסידים שלא העזו להראות את
פניו לפני כ"ק אד"ש ללא שיש לו משפיע.

כמובן שמטרת קובץ זה אינה לעלות את חשיבות הנושא בלבד, כי אם להביא
להתעוררות מחודשת בענין זה. שאלו שלע"ע לא מינו עדיין "עשה לך רב" יעשו זאת
בהקדם. ואותם שיש להם "עשה לך רב" אך אין הדבר בא לידי ביטוי ורבים אינו מעורב
בכל פרטי חייהם, ידאגו בהקדם לחזק זאת - לנח"ר כ"ק אד"ש מה"מ.

וע"י ההתחזקות בהוראותיו הק' של כ"ק אד"ש מה"מ המביא לחיזוק ההתקשרות
אליו בזכה תומ"י לראותו פנים אל פנים בגאולה האמיתית והשלימה אזי יכריז עם
ישראל בקול רם ובשמחה:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ועד 'חיילי בית דוד'

770 בית משיח, בית חיינו

ימות המשיח, כ"ב מנחם-אב, ערש"ק 9' עקב

תהא שנת עצמות ומהות - שנת הקהל

קי"ד שנה להולדת כ"ק אד"ש מה"מ וס"ו שנה לנשיאותו

לקיים את הציווי ללא שאלות

"מכיון שישנו ציווי בתורה ("בר משנה") "עשה לך רב", הרי מובן וגם פשוט שיש לקיים ציווי זה ללא כל שאלות. . ויש להאריך בכל זה, ומסתמא, לא אוכל להתאפק ולהחריש מלדבר בענין זה עוד פעם ועוד פעם..."

**שיחת קודש מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ע"ד הצורך וההכרח
הדחוף בקיום ההוראה "עשה לך רב"**

ע . ו

ציווי כללי, וציווי ראשון הקודם לכל שאר הציויים

בהמשך לזה, הרי כאן המקום להזכיר ולעורר עוד הפעם אודות הצורך בקיום הוראת המשנה "עשה לך רב": דובר לאחרונה אודות הוראת המשנה "עשה לך רב", ובקשתי בבקשה נפשית שכל אחד ואחד יעשה כל התלוי בו בענין זה, לכל לראש, בנוגע לעצמו, ונוסף לזה, גם בנוגע לזולת, "ואהבת לרעך כמוך", ע"ז שיפרסם הוראה זו בכל מקום שידו מגעת.

ואכן, אצל כמה וכמה - התקבלו הדברים, אבל, אין זה מספיק עדיין למספר, בכמות, של אלו שהיו יכולים וצריכים לקבל את הדברים.

ולכן, יש להזכיר ולעורר עוד הפעם על דבר החיוב, וגם הזכות, לקיים הוראה זו, כאמור, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לפעולה על הזולת, לפעול על אחרים שגם הם יקיימו את הוראת המשנה "עשה לך רב".

ובהזדמנות זו, שישנו הלימוד משיעור חומש היומי, "יורו משפטיך גו'", יש להוסיף כמה פרטים בענין זה, כדלקמן.

הצורך והנחיצות בקיום הוראת המשנה "עשה לך רב", הוא ענין המובן בפשטות ונראה במוחש כו'.

. . ציווי זה אינו רק ציווי פרטי, בתוככי שאר כמה וכמי ציוויים, כך, שאינו יודע

באיזה ענין להתחיל, ובמילא, יכול לדחות את קיום הציורי לאחר זמן, כי אם, ציורי כללי, וציורי ראשון הקודם לכל שאר הציוריים (שעל ידו יכול להיות קיום שאר הציוריים כדבעי) להיותו ענין הנוגע בכל יום ויום, ובכל יום גופא, בנוגע לכל ריבוי העניני דעבודת היום, "כל יומא ויומא עביד עבדתי", החל מנט"י שחרית, ולפנ"ו - אמירת "מודה אני", ולפנ"ז - "יעור משנתו".

אפילו רב מורה הוראה צריך "עשה לך רב"!

והנה, הוראה זו שייכת לכל אחד ואחד מישראל, אפילו גדול שבישראל:

הוראת המשנה "עשה לך רב", מתייחסת לכל אחד ואחד מישראל, גם לגדול בישראל, אפילו כאשר נדמה לו שמצד גדול מעלתו אינו זקוק לרב, שהרי גם ביחס אליו ישנו הכלל ד"אדם קרוב אצל עצמו", וכדי לשלול את החשש מנגיעה אישית כו', עליו למנות לו רב.

ואדרבה: מדיוק לשון המשנה "עשה לך רב", מוכה, שמדובר (גם) אודות מי שזקוק לכפות את עצמו (עשה - מלשון כפיה) למנות לו רב, מכיון שסבור שמצד גדלותו אינו

זקוק לרב, ורק בגלל ציווי המשנה מכריח את עצמו למנות לו רב.

וכמו כן לאידך, שאין מקום לטענה שאינו מסוגל למצוא מי שגדול ממנו שהרי "איני מבקש כו' אלא לפי כחן", ובמילא, עצם העובדה שישנו ציווי במשנה "עשה לך רב", מוכיחה, שאם רק ירצה באמת, ויתייגע בזה, בודאי ימצא לו רב, כהבטחת חז"ל "יגעת ומצאת".

ולא עוד, אלא שגם מי שהוא בעצמו רב ומורה הוראה בישראל, צריך לקיים את הוראת המשנה "עשה לך רב"!

ואדרבה, להיותו רב ומורה הוראה, היינו שהנהגתו ופסקי דינים שלו שייכים ונוגעים גם לכמה וכמה מישראל, אזי מודגש עוד יותר הצורך והחשיבות דקיום ההוראה "עשה לך רב", מכיון שאין זה רק ענין פרטי שלו, אלא גם ענין הנוגע לרבים.

ועאכ"כ כאשר שומע מכמה מישראל, וביניהם כאלו שיש להם 'סמיכה' לרבנות, שלפי דעתם יש לו טעות בפס"ד מסויים (אע"פ שנהג כן בעצמו ג"פ, "בתלת זימני הוי חזקה". ונוסף לזה, הורה גם לרבים כו') הרי בודאי שבמקרה כזה אינו יכול לסמוך על עצמו, כי אם, לברר אצל רב שגדול ממנו, כאמור, "עשה לך רב".

ומובן שפנייתו לרב שגדול ממנו לא תתפרש כפגיעה בכבודו, שהרי אינו עושה זאת מפני דבריהם של פלוני ופלוגני, כי אם מפני ציווי המשנה "עשה לך רב". (שהרי בודאי למד את דברי המשנה, וידוע את התוקף ד"דבר משנה", שלא שייך בזה ענין של טעות, "טעה בדבר משנה חוזר", ובמכל שכן וקל וחומר: אם בנוגע לכל ענין וענין יש מקום לחשש ד"אדם קרוב אצל עצמו", בענין שכמה רבנים פסקו באופן אחר מהפס"ד שלו, על אחת כמה וכמה שאינו יכול לסמוך על עצמו.

גם שאלות שידוע שיפסוק היפך ה"געשמאק" שלו

נוסף על עצם קיום ההוראה ד"עשה לך רב", יש צורך להבהיר עוד ענין עיקרי: גם לאחרי שמקיים את הוראת המשנה "עשה לך רב", יכול להתערב ה"קלוגינקער" ולבוא ב"המצאה חדשה": לא כל דבר צריכים לשאול אצל הרב.

הוראת המשנה היא "עשה לך רב", אבל, לא נאמרו במשנה אלו שאלות צריכים לשאול אצל הרב.

ובמילא, אמר ה"יצר", עליך לנהוג כך: שאלה כזו שהנך בטוח שהרב יפסוק כרצונך, לך ושאל אצל הרב. שאלה כזו שיש לך ספק אם יפסוק כרצונך, יש מקום לספק אם עליך לרוץ לרב תיכף ומיד, או לדחות את השאלה למחר, ושאלה כזו שהנך בטוח שהרב יפסוק שלא כרצונך, היפך ה"געשמאק" שלך, בודאי שאין לך למהר לשאול אצל הרב. לשם מה להכניס ראש קר במים רותחים... אלא לדחות את השאלה ל"מחר", "יש מחר שהוא לאחר זמן".

הנהגה זו, ממשיך ה"יצר", אינה בסתירה לקיום הוראת המשנה "עשה לך רב", שהרי עשית לך רב, והנך שואל אצלו כמה וכמה ענינים, תרי"ב מצוות, מלבד ענין אחד, שבטוח הנך שהרב יאמר היפך רצונך [שהרי גם אתה יודע שמפורש בתורה להיפך, אלא מאי, אתה מרמה את עצמך - כידוע פתגם אדמו"ר מהר"ש בענין זה, ואין כאן המקם לחזור עליו]. וגם בענין זה גופא אינך שולל את הפניה לרב מכל וכל, אתה רק דוחה את השאלה לאחרי זמן!

יש צורך, איפוא, להבהיר גם ענין זה, שכן, גם אם מפרשי המשנה אינם מבהירים זאת, הרי, ידע איניש בנפשי' שגם לאחר שעושה הוא רב. הרי הוא עומד ומתלבט אם לשאול אצל הרב אודות ענין פלוני. או לדחות את השאלה וכו'.

לשאול את הרב על כל עניניו

ולכן, מצוה גדולה מדרכי המוסר להדגיש את הצורך לשאול אצל הרב בנוגע לכל עניניו, ואדרבה: דין קדימה, לשאלה אודות הענינים שמונח אצלו שהנהגתו באופן של עקמימות, או באופן גרוע מזה כו', וכן בנוגע לענינים שמסופק בהם, או בנוגע לענינים ששמע מפלוני שאין זה דבר הרצוי, או אפילו אם הבחין אצלו איוו תנועה של הסתייגות ("יענער האט א קרים געטאן מיטן נאו"), אשר, בודאי הראו לו זאת בהשגחה פרטית (כתורת הבעש"ט שכל דבר הוא בהשגחה פרטית, וכפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר שהענין דהשגח"פ קשור ונוגע עד לאדם קדמון כו'), כדי שילמד הוראה בעבודתו לקונו.

ויש להאריך בכל זה, ומסתמא, לא אוכל להתאפק ולהחריש מלדבר בענין זה עוד פעם ועוד פעם.

ויהי רצון - והוא העיקר - שיתקבלו הדברים ויפעלו פעולתם, שכן, כאשר כאו"א יתבונן בעצמו, אפילו בהתבוננות שטחית, בודאי יבוא בעצמו להחלטה ע"ד הצורך והנחיצות בקיום הוראת המשנה "עשה לך רב", לכל לראש בנוגע לעצמו, ומצד הציוריי "ואהבת לרעך כמוך", גם בנוגע לכאו"א מישראל וכלל ישראל, בכל מקום שידו מגעת.

עיי' ממחרים את הגאולה האמיתית והשלימה וכאו"א מישראל וכלל ישראל, ביחד עם גאולת השכינה ("שכינתא בגלותא") כפס"ד הרמב"ם: "צריך כל אדם שיראה עצמו וכן כל העולם חציו זכאי... עשה מצוה אחת (מעשה אחד, דיבור אחד או אפילו מחשכה אחת), הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה", עד ל"תשועה והצלה" העיקרית, גאולה האמיתית והשלימה, בפועל ממש. למטה מעשרה טפחים, בשעתא חדא וברגע חדא.

(משיחת ליל ג' דסוכות תשמ"ז)

”בקשה נפשית”

”מובן שגם מי שהוא ”איש עמוק”, שמתבונן ומתעמק בכל דבר כו', ויטען שצריך ריבוי זמן כדי להתבונן ולהתעמק מי הוא המתאים ביותר לעשותו לרב - הרי, מכיון שחבל על הזמן שעובר בינתיים ללא קיום ההוראה ד”עשה לך רב”, כדאי ונכון שלכל לראש יעשה לו רב תיכף ומיד (ללא התבוננות והעמקה יתירה), באופן זמני בלבד”

מקבץ נפלא מתורת כ”ק אדמו”ר שליט”א עם הוראות וביטויים נדירים בענין ה”בקשה נפשית” - ”עשה לך רב”

איך למצוא את ה”רב” המתאים

גם לאחר ביאור ההכרח ד”עשה לך רב”, עדיין אפשר לטעון - הרי צריך לבחור לעצמו רב (”ובחרת”), ובזה גופא - אינו יודע אם יכול לכיין.

ועל כך בא המענה בגמרא -- על הכתוב (בנבואת מלאכי, נבואה שענינה הוא ”אחרית הימים”) ”כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא - אם דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ואם לאו...” (ח”ו) אזי צ”ל ההנהגה להיפך!

אבל ע”ז מקשים העולם ”קלאץ קשיא”:

איך אפשר לצוות לאדם ”עשה לך רב”, שהרב יהי ”דומה למלאך ה' צבאות”, כאשר מעולם לא ראה מלאך? וממילא מה התועלת במינוי הרב, הרי לעולם ישאר ספק בלבו האם הרב שלו הוא דומה למלאך ה' צבאות או לא, ולא יידע אם לקיים את הוראת הרב?

והמענה לזה מפורש ברמב”ם, וכנ”ל שישנם ענינים שאין צורך להתייגע לחפש

אחר הביאור שבהם, לאחר שכבר נפסקו להלכה ברמב"ם, ובפרט שהרמב"ם עצמו קבע שלאחר לימוד חמשה חומשי תורה ולימוד ספריו אין צורך בשאר ספרים.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר):

ובכן, היכן מדבר הרמב"ם אודות "מלאך ה' צבאות", ובכלל - מהי השייכות של "מלאך ה' צבאות" בספר שהוא "הלכות הלכות"? אבל מכיון שיהודי צריך לבחור לעצמו רב שיהי' כמלאך - הרי הא גופא מוכיח שבספר "הלכות הלכות" כן צ"ל מבואר מהו מלאך.

והיינו: הרמב"ם מבאר בספרו פרטי ההלכות בנוגע לשכר הנפש וכדי להסביר שהשכר הוא דוקא לנפש, בלא גוף, מבאר: "העולם הבא אין בו גוף וגוי' אלא נפשות הצדיקים בלבד בלא גוף, כמלאכי השרת".

ומקורו של הרמב"ם הוא - כמצויין במפרשים - בגמרא, במסכת ברכות (ובגמרא נאמרו פרטים נוספים שמאיוו סיבה שתהי' לא הובאו ברמב"ם), ושם מבואר מהו העולם הבא, ששם תהי' הנפש בלא גוף כמלאכי השרת: "אין בו לא אכילה ולא שתי' . . ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות כו".

ועפ"ז מובן, שאם יש לאדם ספק האם הרב שבחר לעצמו הוא "דומה למלאך ה' צבאות" או לא, אינו צריך לעוף בשמים ולחפש מלאך (ומי יודע אם ימצא מלאך, וכשכבר ימצא מי יאמר לו אם הוא ממלאכי השרת או להיפך - משדין יהודאין...)

אלא התשובה לזה מפורשת בתורה־אור (שכן, התורה אינה משאירה שום דבר לא ברור ומואר) - בהלכה פסוקה ברמב"ם:

כדי להיות דומה למלאכי השרת צ"ל במעמד ומצב דנפש שאינה משוחדת מהגוף, היינו כמצב הנפש בעוה"ב - ללא קנאה ותחרות, מלחמה ושנאה וכו' - ככל הפרטים בגמרא ...

כמובן מעצמו, הנה לפני שמחפשים את הסימנים ל"רב" ו"תלמיד חכם" מוכרחים שיהיו הסימנים דבנ"י, שהם הסימנים המפורשים בגמרא: "שלשה סימנים יש באומה זו הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים". והיינו שסימנים אלו הם הסימנים דכלל ישראל, אלא שנוסף ע"ז ישנו "רב", שוחט, מוהל וכו' עד לבעלי עסקים, ובכללות - "יששכר" ו"זבולון".

ולכן, כאשר מדובר בנוגע למעשה בפועל, "עשה לך רב", מובן שלכל לראש יש לבדוק אם ישנם ג' סימנים אלו - ביישנים רחמנים וגומלי חסדים. ומכיון שמדובר ב"סימן", מובן שאין זה דבר שאפשר להעלים ולהסתיר, שהרי אם הוא ביישן, גומל חסדים או רחמן בחדרי חדרים - אין זה "סימן", כמובן שסימן צ"ל דבר הנראה לעין, שגם אחרים רואים שהוא ביישן. גומל חסדים ורחמן, ודוקא אם אלו הסימנים של

הנהגתו בגלוי - אזי יכול להיות רב הדומה למלאך ה' צבאות וכל השייך לזה.

(משיחת פורים תשמ"ז)

“לא אשאל את האברך העומד ממולי...”

לא אשאל אצל אברך מסויים שעומד ממול האם כבר קיים את ההוראה ד"עשה לך רב", ואם כן, כמה פעמים הלך לאותו רב להתדבר עמו בקשר לענייני עבודתו כו' - מכיוון שתהיה לו "טענה צודקת": מדוע בחרתי לשאול אצלו דווקא, ולא אצל אחרים. ולכל לראש, אצל אלו היושבים קרוב אלי, יהודים מכובדים בעלי זקן שיבה, שמרגישים שיושבים במקום הראוי לפי כבודם... - מדוע לא אשאל אצלם האם כבר קיימו את ההוראה ד"עשה לך רב", ולא רק כדי לצאת ידי חובה, כי אם ללכת מפעם לפעם להתדבר עמו כי. והעיקר, לעשות כדבריו. ואצלם - לא אשאל, מכיוון שעדיין לא קיימו הוראה זו!

(משיחת ש"פ וירא תשמ"ז)

עבודת התלמיד

ההוראה ד"עשה לך רב" היא (לא בכדי לפטור את עצמו מלהתייגע, אלא אדרבה) חלק מעבודתו שלו (ולא עבודת הרב): "עשה לך רב", כולל עשייה לשון כפייה [כפי שמבין בשכלו שהוא צריך לה]: הוא צריך ללכת לחפש ולמנות "רב" שיוכל להתיעץ

כיצד אראה לרבי את פרצופי ואין לי משפיע

מספר הרב לוי שיחי' פאריו משפיע בישיבת תות"ל לונדון אנגליה: "בשנת תשמ"ז הרבה כ"ק אד"ש מה"מ לדבר בחובתו של כל חסיד למנות לעצמו 'משפיע', 'עשה לך רב'. באותה שנה נסע לרבי חותני איש המסירות נפש הרה"ח ר' חנן לוי'ן ע"ה. באחד הימים שלפני הנסיעה אני מקבל ממנו שיחת טלפון בהולה אשר בה הוא פונה אלי ברצינות גמורה ובשיא הפשטות ושואל אותי "תוכל להיות הרב שלי?"...

הייתי המום מהפשטות בה הוא אמר את הדברים בלי כל גינונים, אך יותר מכל נבוך הייתי שהוא מבקש ממני! ניסיתי לשכנע אותו שמי אני ומה אני, ויש הרבה חסידים אחרים וכו', אך הוא בשלו, ואף אני בשלי, פשוט לא מוכן לקבל את הרעיון. לבסוף הוא התפשר והציע "לפחות לכמה חודשים"... שאלתי אותו "מה קרה פתאום שהעניין נעשה כה דחוף?" תשובתו הייתה: "אני נוסע לרבי, ואיך אני יראה את פרצופי לרבי ולא עשיתי לעצמי רב?" חשבתי הלוואי עלינו... היכן היינו עומדים אם כל חסיד היה חושב כך..."

אתו וכו'; וה"עשה לך רב" הוא בכדי לשפר ולהרחיב החכמה בינה ודעת של התלמיד.

(ש"פ בא ד' שבט תשמ"ט)

הקהל בזמננו - עשה לך רב

כשם שבזמן הבית נצטוו ישראל למנות להם מלך, כן בזמן הזה ישנו הצייווי "עשה לך רב" (אבות פ"א), וכמאמר חז"ל (ראה גיטין סב) "מאן מלכי רבנן"

כל יהודי צריך שיהיה לו "רב", שיקרא לפניו הפרשיות שהיה המלך קורא בהקהל: "שמע" - ה"רב" יפעל בו קבלת עול מלכות שמים, "והיה אם שמוע" - הוא יסביר לו ש"ואספת דגנך תלוי ב"שמוע תשמעו".

וציווי זה שייך במיוחד לזמננו, ערב ביאת משיח צדקנו, שהלוא המשיח יהיה הן רב (ילמד תורה את כל העם) והן מלך ("מלכא משיחא").

(לקוטי שיחות כרך כד, עמ' 105)

העצה לאחדות - "עשה לך רב"

והעצה היעוצה לעשות לחזק ולהרבות בעניין האחדות - קיום הוראת המשנה "עשה לך רב":

נוסף על הפירוש הפשוט ד"קשה עלי פרידתכם", שהקב"ה אינו יכול, כביכול, לסבול פירוד בישראל ח"ו - ישנו גם פירוש נוסף, שקשה לו להקב"ה, כביכול, לשלול ולבטל את הפירוד בישראל, מכיון שדבר זה תלוי בעבודתם של ישראל, על דרך מאמר ח"ל "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים".

והעצה, כאמור, קיום הוראת המשנה, "עשה לך רב":

[...] הצורך והנחיצות שכל אחד ואחד מישראל, מגדול ועד קטן, קבל עליו ויעשה לו רב, היינו, שלא יסמוך על עצמו (שהרי הלכה בתורה היא "אדם קרוב אצל עצמו"), אלא יעשה לו רב, גדול הימנו, ויקבל את דבריו.

[...] ומובן, ונראה במוחש, שעל ידי קיום ההוראה ד"עשה לך רב", יהיה נקל יותר לפעול בעצמו את עניין האחדות, הן בנוגע לעבודתו בעצמו, והן בנוגע לעבודתו עם הזולת.

(משיחות ש"פ נה, ו' במרחשוון תשמ"ז)

הלימוד מאנשי סדום

לכל לראש - חינוך עצמו, על-ידי קיום הוראת המשנה "עשה לך רב" - במכל-שכן

וקל וחומר מאנשי סדום, שלמרות היותם "רעים וחטאים גו'", הבינו גם הם שחייבים למנות עליהם שופט, כמסופר בפרשתנו "לוט יושב בשער סדום", "ישב כתיב, אותו היום מינוהו שופט עליהם", ועל־אחת־כמה־ וכמה - להבדיל אלף־אלפי־הבדלות - בנוגע לבני אברהם, יצחק ויעקב, ועל־אחת־כמה־וכמה לאחרי מתן תורה.

(משיחת ש"פ וירא - כ' מר חשוון ה'תשמ"ז)

יתכן שאשאל את הכותב אם יש לו "רב" ומה שמו...

מובן שגם מי שהוא "איש עמוק", שמתבונן ומתעמק בכל דבר כו', ויטען שצריך ריבוי זמן כדי להתבונן ולהתעמק מי הוא המתאים ביותר לעשותו לרב - הרי, מכיון שחבל על הזמן שעובר בינתיים ללא קיום ההוראה ד"עשה לך רב", כדאי ונכון שלכל לראש יעשה לו רב תיכף ומיד (ללא התבוננות והעמקה יתירה), באופן זמני בלבד, עד שימצא את הרב המתאים - לאחרי ריבוי ההתבוננות והעמקה כו'.

וכדי להוסיף בזירוז הענין כו' - יכולים לנצל גם ענין של "איום":

מכיון שכותבים אלי פתקים וכו' בענינים שונים. להוי ידוע שיתכן שאשאל את הכותב: האם קיימת את ההוראה ד"עשה לך רב", מה שמו של הרב!...

ולהוסיף ששאלה זו אינה חייבת לבוא לאחרי המענה, או בד בבד עם המענה, אלא יתכן שתבוא לפני המענה...

(משיחת ש"פ דברים תשמ"ו)

בסופו של דבר יעשה זאת מתוך תענוג

רואים במוחש שכאשר צריך למסור דין־וחשבון לבשר־ודם - "עשה לך רב" - אזי ניתוסף בקיום הדבר בפועל ממש. ובלשון הידוע - "יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם".

ולכן, אף שמלכתחילה כרוך הדבר בקושי מסויים, וכדיוק הלשון "עשה לך רב" - "עשה" (גם) מלשון כפי', הרי, בראותו שהדבר מוסיף ומסייע בעבודתו, עושה זאת - בסופו של דבר מתוך תענוג.

(משיחת ט"ו מנ"א תשמ"ז)

מוכרח לכאור"א שיהי' מי עומד על גבו

בשאלתו אם להטבת ההנהגה ולעבודה כדבעי מספיק הלימוד בספרים ושיחות וכו' - הנה מובן שלא כן הוא, אלא מוכרח לכאור"א שיהי' מי עומד על גבו, והרי כבר

נאמר עשה לך רב, וכידוע בדיוק לשון עשי' שהוא מלשון מעשין על צדקה לשון כפי', היינו אפילו אם אין התלמיד רוצה בכך. ובפרט כשהמדובר בענינים שתורת החסידות מדברת אודותם, שהם ענינים דקים לפי"ע ובמילא הטעות בזה עלולה יותר ומזקת יותר.

וידוע ג"כ הפירוש בדברי משה, רבן של כל ישראל, כתוב זאת זכרון בספר (ואעפ"כ) ושים באזני יהושע. מובן ג"כ שאין יוצאים ידי חובתו בועשה לך רב, אלא שצ"ל ג"כ וקנה לך חברה, היינו מי שיוכל לגלות לו ולפניו נגעי לבבו, וכפתגם כ"ק אדמו"ר האמצעי, שע"ז הנה שני נפה"א נלחמים על נפש הבהמית אחד.

(ממכתב חי' ניסן תשט"ו)

בקשה נפשית ועוד יותר מזה

אמרו חכמים במשנתם: "עשה לך רב", כלומר, ישנו ציווי על כל אחד ואחד מישראל, מקטן ועד גדול, לקבל עליו ולעשות לו רב.

כלומר, נוסף על הוראת המשנה "איזהו חכם הלומד מכל אדם", היינו, שגם מי שהוא, חכם גדול כו', יכול להוסיף וללמוד מאחרים, ועד שיכול ללמוד מכל אדם [ואדרבה: הנהגה זו מוכיחה שהוא בגדר חכם, כדיוק הלשון "איזהו חכם הלומד מכל אדם"] צריך להיות גם הענין ד"רב", "עשה לך רב", כלומר, ש"תקבלהו עליך לרב", לסמוך על דבריו.

וטעם הדבר - כיון ש"אדם קרוב אצל עצמו", ובמילא, אינו יכול לסמוך על עצמו כו', ולכן, צריך לעשות לו רב - שיחשיבהו גדול ממנו, ולקיים את דבריו.

ויש להוסיף, שגם מי שהוא גדול בתורה וביראת שמים כו', שקשה לו למצוא שגדול ממנו, הרי "אע"פ שלא ימצא חכם גדול כמוהו, יעשה משלמטה הימנו, כי אין אדם רואה בעניני עצמו העצה הצריכה לו כמו שיראה זולתו, וזהו עשה לך רב, אף שאינו ראוי", וכמפורש שבכגון דא יש צורך בענין של עשיה, "עשה לך רב", אשר, "לשון עשיה יאמר על דבר שצריך לטרוח ולעשות על ידו", עד לעשיה מלשון כפייה

קדושתו וישיבתו אגון ארת אפיץ בת"ת - 1398
טעם יצירו וישאלוהו וכו' פתח.

רבתינו נשיאנו תקנו משפיע בתו"ת - בכדי שעמו ידברו וישאלוהו וכו' בכל כהנ"ל.

(כמו "מעשין על הצדקה").

ובהתאם לכך, טוב ונכון ביותר, שכל אחד ואחת מישראל, האנשים והנשים, כולל ילדים וילדות קטנים, יקיים את הוראת המשנה "עשה לך רב" (ובנוגע לנשים ובנות, בלשון דאמרי אינשי: "משפיעות"), עי"ז שילך מזמן לזמן למי שגדול הימנו ("רב"), על מנת ובאופן לעמוד ל"מבחן בנוגע למעמדו ומצבו בלימוד התורה, בנתינת הצדקה, ובכללות הנהגתו בעבודת ה' גם בעניני הרשות, "כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעה", אשר, עי"ז יקבל את ההוראה וההדרכה הנכונה (ללא השוחד דקרבת עצמו).

ומה גם שעצם הידיעה שמזמן לזמן יצטרך לתת "דין וחשבון" לבשר ודם, תפעל אצלו להיטיב את הנהגתו, ולהוסיף בכל עניני טוב וקדושה.

ויש להוסיף ולהדגיש ע"ד גודל החשיבות והצורך כו' דכל האמור גם במשך כל השנה כולה, ויתירה מזה תמיד כל הימים.

ולכן, הצעתי ובקשתי, בבקשה נפשית (ועוד יותר מזה, אלא שאין בידי לעת עתה ביטוי מתאים יותר כו') - שיפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום - בשמי או שלא בשמי, בהתאם להתועלת בנוגע לקיום הדבר.

שכדאי ונכון ביותר, אשר, כל אחד ואחת מישראל, אנשים נשים וטף, יקיימו את הוראת המשנה "עשה לך רב", ומזמן לזמן יבואו אליו כדי לעמוד ל"מבחן בנוגע למעמדו ומצבו בעבודת ה', אשר עי"ז יתוסף בודאי ובודאי אצל כאו"א מישראל בכל עניני טוב וקדושה, הלוך ומוסיף ואור.

(ש"פ דברים שבת חזון תשמ"ו)

הוראות בענין עשה לך רב

דובר פעם בקשר להוראה ד"עשה לך רב" שדוקא אלו הזקוקים ביותר ל"רב" (יותר מאשר ע"ד הרגיל), משתמטים מקיום הוראה זו, ופוסקים לעצמם בכל דבר.

(משיחת ש"פ וארא תשמ"ז)

כאו"א יכול לבחור לעצמו איזה רב שירצה - ע"ד "לעולם ילמד אדם במקום שלבו חפץ".

(משיחת י"ב טבת תשמ"ז)

בחורים בישיבה יש להם לבחור רב. ניתן לבחור גם בא' שלא מההנהלה.

(מענה משנת תשמ"ז).

ישוב'ניק זקן שווה יותר מעילוי צעיר

"הכתר החסידי בעיירה היה המשפיע, איתנו התייעצו בעניני עבודה, אצלו שאלו עצה איך להיפטר ממדה רעה ואיך להתרגל במדה טובה, באיזו סגולה נוקטים שהתפלה תהיה תפלה, כיצד קוראים שמע שעל המטה"

**שיחה מרתקת בה מתוועד כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ אודות נחיצות
והכרחיות המשפיע החסידי והקבלה מזקני החסידים**

ע • ו

דובר שמורגשת עזובה גדולה בדרכי החסידות, שעל חסידים לתקן ולהעמיד הענינים על סדרם. כך מוכרח להיות ולא אחרת. וכאשר יעסקו בעזה"י בתוקף החסידי, להקים סוכת חסידות חב"ד, בודאי יצליחו.

בעזובה שהשתררה על פי סיבות שונות של הגלות המרה והטלטול הקשה, בדרכי החסידים וחסידות חב"ד, ישנם ענינים עיקריים. כלומר, שכולם מבינים שהם ענינים עיקריים. וענינים, שבהשקפה ראשונה, חושבים שהם מהיכי תיתי, במדה שאפשר לשאת - כן, ובמדה שאי אפשר לשאת - לא, אך בכל אופן אין הם ענינים עיקריים, כך חושבים, אך באמת זוהי טעות גמורה.

כתוב "אורח חיים פן תפלס נעו מעגלותי" לא תדע" ואמרו רז"ל אל תהי יושב ושוקל במצותי של תורה. חסידות מבינה ענין זה לא רק על מצותיה של תורה, אלא גם על דרכי החסידים והחסידות.

חסידות היא אור וחיות. תכונת האור היא שהוא חודר בכל פינה, ולהיכן שהוא חודר - הריהו אור. ומהות האור היא שהוא דבוק במאור. תכונת החיות היא שהיא מחיה גדול וקטן, את הגס והעדין, ובכל מקום זה חיות.

חסידות היא אור וחיות, אור החסידות חודר בכל פינה וחיות החסידות מחיה את הכל ואת כולם, שכל דבר שבהשקפה ראשונה של השכל האנושי נראה שהוא דבר

של מהיכי תיתי, אור וחיות החסידות מאירים ומחיים את הדבר, שרואים שלאמיתו של דבר זה ענין עיקרי, ולא דבר של מהיכי תיתי ואפילו לא דבר טפל, אלא אכן דבר עיקרי.

הטיפוס החסידי בימים עברו נחלק לכמה דרגות: מורה הוראה חסידי, ש"ב, מלמד, בעל הבית בן תורה, בעל הבית בעל עסק ובעל מלאכה חסידיים. כל אחד מהסוגים האמורים למד חסידות בזמנים קבועים, האריכו בתפלה, מהם באריכות גדולה ומהם באריכות ממוצעת וכולם התפללו במתינות, בשבתות וביומא דפגרא היו מתאספים, מנגנים ניגונים לבביים עמוקים, משוחחים על צורת התנהגותו של חסיד ומספרים סיפורים שונים מהנהגות הרביים, מהנהגות זקני החסידים ומעניני "יחידות".

הכתר החסידי בעיירה היה המשפיע, איתו התייעצו בעניני עבודה, אצלו שאלו עצה איך להיפטר ממדה רעה ואיך להתרגל במדה טובה, באיזו סגולה נוקטים שהתפלה תהיה תפלה, כיצד קוראים שמע שעל המטה. אצל המשפיע לוקחים סדר הכנה לקראת הליכה אל הרבי ל"יחידות".

בין הדברים האמורים ישנם בודאי כאלה שהשכל האנושי יאמר שהם דברים של מהיכי תיתי. למשל – סיפור חסידי או ניגון חסידי. אך אור וחיות החסידות מראים במוחש, שסיפור חסידי, מרבי או מחסיד, הוא ענין עיקרי, ניגון חסידי הוא ענין עיקרי. צריכים ללמוד כיצד לספר סיפור חסידי, לא לייפות את הסיפור בביאורים והסברים עצמיים, לספר את הסיפור דבר דבר על אופנו. צריכים להתלמד איך לנגן ניגון חסידי, לנגן בלי הוספות של חזנות. שכן, סיפורים והניגונים החסידיים העמידו בעזה"י דורי דורות של חסידים בעלי עבודה.

משפיעים אצל חסידים הם דבר עיקרי בדרכי החסידות ישנן דרכי החסידים ודרכי החסידות. ומשפיעים הם דבר עיקרי בדרכי החסידות דרכי החסידים הן קליטת השפע ודרכי החסידות הן זריעת השפע. בזריעה גשמית יודעים אנו שהצלחת הצמיחה תלויה בטיב הקליטה. טיב הקליטה תלוי בזרע. אם הזרע מומחה בעבודת האדמה, שעיקרה הכשרת הקרקע לקלוט את הזרע ולעורר את כוח הצומח, אז תהיה צמיחה מוצלחת. ובמיוחד בנטיעה, הרי זה תלוי בהכשרת הקרקע.

עבודת החסידים היא ענין של נטיעה, שיותר מאשר בזריעה תלויה הצמיחה הרוחנית בעיקרה בקליטה, והקליטה תלויה בעבודת ההכשרה, וזה נעשה רק כאשר הזרע (המשפיע) הוא מומחה בעבודתו ואינו עצל במלאכתו. כשהוא עצל במלאכתו הרי לא זו בלבד שהצמיחה כחושה, אלא גם הפירות הצומחים מנטיעה כזו הם מקולקלים.

למותר להסביר משמעותו של פרי מקולקל, ולאיזה נזקים הוא מביא.

לא זו בלבד שאין הוא פועל חיזוק בכוחות הנפש ואברי הגוף, דבר שבא מטיב הפירות, אלא גם גורם כאבים חזקים וחלישות ההתקשרות של כוחות הנפש ואברי הגוף.

עד כמה שפרי גשמי מקולקל גורם לכאבים ולחלישות ההתקשרות של כוחות הנפש ואברי הגוף, אין זה בערך כלל לנזק הגדול ולאיבוד כוחות הנפש שגורם פרי רוחני מקולקל. כפי שאנו רואים במוחש את חילול קדושת החסידות שפרי מקולקל חסידי גורם, נוסף על איבוד כוחות עצמו.

ישנן כמה סיבות בהעדר הצמיחה של הנטיעה או בצמיחת פירות מקולקלים. אך, לאמיתו של דבר הרי זה תלוי בנוטע. לא זו בלבד שעל הנוטע להניח כוחות גדולים ביגיעת נפש ויגיעת בשר להכשרת הקרקע שהקליטה תהיה טובה, ולאחר מכן זקוקים לעידור, ניכוש והשקאה, כל דבר בזמנו ובסדר מסודר, מן ההכרח שהנוטע (המשפיע) יהיה מסור ונתון לנטיעה, להשגיח על כל פרט לחוד, ועל כל דבר, אף שאינו נוגע לצמיחה, אלא מביא במדה ידועה הטבה בפרי הצומח - הוא מניח עליו כל הכוחות, שכן טובת הפרי נוגעת לו בנפשו. זהו המשפיע החסידי (רבי'שער) האמיתי.

שומרי תורה ומצוות מקיימים מצות "והדרת פני זקן", ויש כאלה שמקיימים מצוה זו בהידור רב, שבאמת נחת רוח לראות מדות טובות יהודיות מושרשות כאלו, יהודים מקיימים מצות "והדרת פני זקן" לא רק כלפי הזקן שקנה חכמה, אלא גם כלפי הזקן הפשוט, יש ליהודים דרך ארץ לפני זקן לבן ומכבדים זקן לבן.

זקן לבן הוא לעת עתה יקר המציאות באמריקה, יש לקוות בעזה "י שבקרוב גם ענין זה בהדרת ישראל - יוטב).

חסידות, שהיא אור וחיות, הכניסה - כדרכה בקודש - אורה וחיות גם בענין של "והדרת פני זקן", ומהמשמעת החסידיה צמח הסוג של זקני החסידים, מבלי להתייחס למהותו הפרטי של החסיד, אם הוא בן תורה גדול, או בן תורה רגיל, או חסיד פשוט, כולם מוכתרים אצל החסידים בתואר "זקני החסידים", והחסידים מכבדים אותם

**ר' הלל היה
משפיע בעל
מסירות נפש.
הוא מסר את
נפשו להעמיד
מקבלים של
אור החסידות,
ו"הניח" על כך
כוחות גדולים**

בהדרת כבוד מיוחד.

ישנה אימרה חסידית עתיקה, שאמרוה זקני החסידים בדורות הראשונים: "שוב'ניק זקן שווה יותר מאשר עילוי צעיר".

חסידות אינה מעריכה כוחות וחושים שניתנו במתנה, חסידות מעריכה כוחות שעמלו עליהם. חסידות מניחה את כל כובד העבודה על יגיעת בשר ומעמידה את הדגש על יגיעת נפש.

הבעש"ט גילה שבכוח כל יהודי לפעול גדולות בביצוע כוונת הבורא ברוך הוא בבריאה, ורבנו הזקן והרביים גיל איך יכול כל אחד להביא את הכוח לפעול בבריאה את כוונת הבורא ברוך הוא.

לזקני החסידים השפעה טובה גדולה על עדת החסידים. זקני החסידים הם הלחלוחית של דרכי החסידים, מהם יכולים ללמוד ענין המשמעת - בלי שאלת "למה" - שצריך להיות בחסיד, התמסרותו להתועדות חסידית, העונג בסיפור חסידי ובניגון חסידי. מוקני החסידים מקבלים את ההוד וההדר שזכו לראות בשכינה ששכנה על פני קודש הקדשים של הרביים הקדושים נ"ע, והזיו והזוהר ששכנו על זקני החסידים בדורם כשהם היו אברכים והתחנכו בסביבת עדת החסידים.

ברי הדבר שלזקני החסידים חלק גדול בחינוך והדרכת עדת החסידים. אך, המחנכים והמדריכים העיקריים הם המשפיעים, שהרביים נ"ע העניקו להם כוחות להשפיע, לחנך ולהדריך את צעירי עדת החסידים.

החסיד ר' הלל היה עילוי מתולדתו, ובכוחותיו העילויים עמל ויגע בתורה – בגיל י"ג שנה היה בקי בש"ס, ובגיל ט"ו - בקי בכל כתבי האריז"ל. ה"צמח צדק" אמר עליו: הכל צריכים למארי דחיטא בקבלה.

באותה תקופה אין מן הפלא להיות בקי בש"ס בגיל ט"ו או ט"ז, אבל להיות בקי גם בקבלה - היה בכך, גם בימי האור ההם, משום חידוש נפלא.

ומלבד הפלאות מעלת הגדלות בתורה, נגלה ונסתר, שהיתה לר' הלל, הוא גם חניך והדריך את עצמו. הוא אימן את גופו לעשות הכל כפי שהוא על פי תורה. גליא ונסתר של תורה היו שווים אצל ר' הלל.

ידוע שעל פי קבלה יש לישון לרגע קט בערב שבת בין מנחה לקבלת שבת. ר' הלל לא היה צריך לעמול כדי להירדם. משנשכב נרדם מיד שכן, גופו היה מאומן ולימד את נפשו לעשות רק כמו שהוא על פי התורה ועל פי תורת הקבלה.

הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי אמר לר' הלל בשנת תקע"ח לנסוע למושבות (בחרסון),

ואמר לו: קבץ גשמיות וזרע רוחניות. מאז קיבל ר' הלל על עצמו תפקיד זה כתעודה על כל ימי חייו, כל ימיו קיבץ כסף לפדיון שבויים, בחלק מהכסף סיפק מאכל כשר לחיילים יהודיים בבבורויסק, ובחלק אחר פירנס אסירים שנאסרו בבתי הסוהר בגלל עלילות שונות.

הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי עשה את ר' הלל למשפיע. והוד כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" חיזק אותו בעבודת ההשפעה.

ר' הלל היה משפיע בעל מסירות נפש. הוא מסר את נפשו להעמיד מקבלים של אור החסידות, ו"הניח" על כך כוחות גדולים ביותר. יקר היה לו גם הסוג הקטן ביותר של "מקבל", כפי שאנו מוצאים על אברהם אבינו עליו השלום שהיה נדיב בגופו ובנפשו. אברהם אבינו היה משכיל נפלא ומסר את נפשו להסביר ענין האחדות גם לערבי, גם ל"בולעך" (לגולם).

ר' הלל ציווה לנגן בשולחנו בכל שבת קודש שלשה ניגונים, כל ניגון שלש פעמים, ובחגים חמשה ניגונים כל ניגון שלש פעמים. הוא היה מקרב את מחונכיו, האברכים, בסיפור ובאימרה מיוחדת, (למשל, להרב החסיד ר' דוב זאב נ"ע קאזעוויקאו אמר ר' הלל הענין של שעבוד כוח הדיבור בעבודה, והסביר לו את הדבר בהסברה נרחבת). – ואחר כך ניגנו ניגון, וממילא נדבקה האימרה בניגון הראשון, ולאחר מכן היא נקלטה בפנימיות בפעם השניה של הנגינה.

משפיעים צריכים למסור את נפשם על האברכים, לא רק להשפיע בדיבור, לומר לו עשה כך, אלא עליו לעבוד עם עצמו במדה שישפיע גם על הזולת. ישנה אימרה מהרשב"ץ, אם רוצה אדם להראות מהו אדם – עליו להיות למעלה מאדם. אדם הוא רגילות, למעלה מאדם – להיות בעל הבית על רגילות.

מורי הרשב"ץ נ"ע שמע מהחסיד ר' מיכל נ"ע מאפאצק, שביחידות" הראשונה שלו אמר לו רבנו הזקן: "הכנס את הרגילות השכלית שלך בסד" (את האסירים בבתי הסוהר היו מלבישים "קלעצלאך" על הרגלים, היה בכך משום שמירה מעולה).

על המשפיע לדעת אחריותו הכללית, שהוא מוכרח לחשוב הרבה על עצמו ולבקר את עצמו, שכן כל תנועה שלו נוגעת בנפש המחונך.

בחסידים לא צריך להיות בכלל העניו של בליטות, כשהולכים לטבול – לא צריך אף אחד לדעת מכך, וכיוצא בזה. "שנן ה"עשה" וה"לא תעשה": ה"לא תעשה" – שלא תהיינה בליטות, וה"עשה" – שיהיה בפנימיות.

הכתר החסידי בעיירה היה
המשפיע, איתו התייעצו בעניני
עבודה, אצלו שאלו עצה איך
להיפטר ממדה רעה ואיך להתרגל
במדה טובה, באיזו סגולה
נוקטים שהתפלה תהיה תפלה,
כיצד קוראים שמע שעל המטה.
אצל המשפיע לוקחים סדר
הכנה לקראת הליכה אל הרבי
ל"יחידות".

לזכות
הוד כ"ק אדמו"ר
מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה ויגאלנו אכי"ר

.

לע"ב
הרה"ח ר' משה נחום בן ר' מרדכי מענדל ע"ה
קדנר
גלב"ע כ"ב ניסן ה'תשע"א

לתרומות והקדשות

ארה"ק - 072.224.4200 | חו"ל - 770.893.9489